

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.II.30.520/2015/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Rózsa Péter ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Ádám Sándor ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2015. május 11. napján kelt 11.G.40.209/2014/14. számú ítélete ellen a felperes részéről 15., 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 600 000 (hatszázezer) Ft másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak az állami adóhatóság felhívására 2 500 000 (kettőmillió-ötszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes a gazdasági tevékenységéhez szükséges mezőgazdasági haszongépek megvásárlásának finanszírozása céljából 2007. július 9. és 2011. június 10. napja között összesen 20 deviza alapú kölcsön- és lízingszerződést kötött az alperessel, valamint a perben nem álló **(személy 1. neve)-val**. E szerződések alapján az alperes a haszongépek megvásárlásához összesen 280 516 567 Ft-ot finanszírozott. Utóbb **(személy 1. neve)** az általa kötött lízing- illetve kölcsönszerződésekből eredő jogait a felperesre engedményezte, a felperes pedig átvállalta az engedményező érintett szerződésekből eredő fizetési kötelezettségeinek a teljesítését. Az alperes az engedményezés tényét tudomásul vette, a tartozásátvállaláshoz hozzájárult. Az ún. egyedi szerződések a „mértékadó” devizanemet a szerződések egy részében CHF-ben, más részében euroban, az elszámolási módot fix deviza konstrukcióban határozták meg, feltüntették a hitelminősítési díjat, a lízingszerződésekben a tőketartozást, az áfát, a maradványértéket, az összes lízingdíj összegét, valamint az egyes lízingdíjak összegét és esedékességük időpontját, a kölcsönszerződésekben a folyósított kölcsön összegét, az egyes törlesztő részletek összegét és azok számát, esedékességét, valamint az összes törlesztő részlet összegét. Rögzítették továbbá, hogy az egyedi szerződésekben nem szabályozott kérdéseket az azok elválaszthatatlan részét képező - **(Üzletszabályzat 1. jelölése)**. (ÜSZ1.), **(Üsz. 2. jelölése)**. (ÜSZ2.), **(Üsz. 3. jelölése)** (ÜSZ3.), **(Üsz. 4. jelölése)**. (ÜSZ4.), **(Üsz.5. jelölése)** (ÜSZ5.), **(Üsz. 6. jelölése)** (ÜSZ6.) - jelölésű alperesi üzletszabályzatok tartalmazzák. A fentiekben túl valamennyi szerződés rögzíti a felperes illetve jogelődje nyilatkozatát, amely szerint kijelentette, hogy a szerződésben és az annak elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette, azokat a szerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismeri el, és annak átvételét a szerződés aláírásával nyugtázza. Az üzletszabályzatokat a felperes képviselője cégszerűen aláírta és minden oldalát leszignózta.

Az üzletszabályzatokban meghatározásra került a mértékadó kamatláb (ÜSZ1. II.1.a)b)c), ÜSZ2. I.11.a)b)c)d), ÜSZ3 I.11.a)b)c), ÜSZ4. II.1.a)b)c), ÜSZ5. I.15.a)b)c)d), ÜSZ6. I.15.a)b)c)d)pont), a

referenciakamat hatályos értéke, (ÜSZ1. II.3., ÜSZ2. I.13.a)b), ÜSZ3. I.13., ÜSZ4. II.3., ÜSZ5. I.16.a)b), ÜSZ6. I.16.a)b) pont), az ügyleti kamat változása ÜSZ1. II.B., ÜSZ2. I.17., ÜSZ3. I.17., ÜSZ4. II.B., ÜSZ5. I.19.a)b)c), ÜSZ6. I.19.a)b)c), a kamatszámítás képlete (ÜSZ4. IV.4., ÜSZ5. III.4., ÜSZ6. III.5. pont).

A kölcsönszerződésekhez kapcsolódóan biztosítéki céllal a szerződő felek opciós szerződést is kötöttek, illetve integrált vagyónbiztosítás igénybevételeben állapodtak meg, ezen felül a finanszírozott eszközökre jelzálogszerződés is létrejött közöttük. Az alperes a vagyónbiztosítást előre egy összegben a biztosító felé kifizette, majd azt a teljes futamidőre elosztva a havi részletekben érvényesítette a felperes felé.

A **(alperes neve)** cégcsoportba tartozó cégek - köztük az alperes - 2004. január 1. napján képviseleti szerződést kötöttek a **(L.) Kft**-vel, amelyben felhatalmazták nevezett gazdasági társaságot, hogy a rendelkezésére bocsátott szerződéses nyomtatványok felhasználásával elkészítse a finanszírozási szerződéseket és az azokhoz kapcsolódó egyéb szerződéseket (pld. garanciaszerződés), azokat az alperes nevében és helyette aláírja, valamint az ügyféllel aláírassa. A **(L.) Kft.** a 2007. május 25. napján kelt közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozattal meghatalmazta a **(S.) Kft.** önálló képviseleti joggal rendelkező cégvezetőjét, **(személy 2. neve)**-t, hogy a **(L.) Kft**-t, mint az alperes meghatalmazottját teljes jogkörrel képviselje a termelőeszközök vásárlásához nyújtott kölcsön- és lízingszerződések, az azokat biztosító jelzálogszerződések, egyéb biztosítéki szerződések megkötése során. E megállapodások alapján a perbeli szerződéseket az alperes képviseletében eljárva a **(S.) Kft.** munkavállalói, **(személy 3. neve)** és **(személy 2. neve)** írták alá, eljárásukat az alperes a 2014. november 17. napján kelt írásbeli nyilatkozatával jóváhagyta.

A felperes eshetőleg kereseti kérelmeket terjesztett elő, amelyeket az eljárás során többször módosított. Az elsődleges és másodlagos keresete alapján kérte az eredeti állapot helyreállítását oly módon, hogy a bíróság a részére folyósított összegeket a folyósítás napjától a visszafizetésig az aktuális jegybanki alapkamattal számolja el, és ebbe számítsa be az általa megfizetett összeget. Elsődleges keresetének jogalapjaként arra hivatkozott, hogy a szerződések nem jöttek létre, mert azok nem tartalmazzák a Hpt. 210. § (2) bekezdésében írt kötelező tartalmi elemeket, a szerződések aláírása nem felel meg a Ctv. 8. §-ában foglaltaknak, valamint az alperes nevében eljáró kereskedő nem rendelkezett PSZÁF engedéllyel.

Másodlagos keresete jogalapjaként a szerződések érvénytelenségét jelölte meg, amelyet egyrészt arra alapított, hogy az alperes nem tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének. Érvénytelenségi okként hivatkozott továbbá arra, hogy a szerződések a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésébe ütköznek. Álláspontja szerint az, hogy a szerződések a Hpt. 210. § (2) bekezdése szerinti kötelező tartalmi elemeket nem tartalmazzák, egyben azok semmisségét is eredményezik. Állította, hogy az alperes megtévesztette a THM meghatározása során, mivel az nem mutatja a kölcsön tényleges terheit, a kamat, illetve árfolyamváltozás abban nem tükröződik, ezért a 2014. május 5. napján előterjesztett keresetlevelében tévedésre, megtévesztésre alapítottan a szerződéseket megtámadta, amelyet azzal indokolt, hogy az alperes nem tájékoztatta a kettős árfolyamkockázatról, megtévesztette a THM meghatározása során, mivel az nem tükrözi az árfolyamkockázatot és a kamatkockázatot. Érvénytelenségi okként hivatkozott arra, hogy a szerződések a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésébe ütköznek. A megtámadás körében előadta, a megtámadási okról a jogi képviselővel létesített megbízási jogviszony keretében 2013. április 29-én szerzett tudomást. Hivatkozott az árfolyamrés alkalmazásának tisztességtelenségére.

Harmadlagos keresete annak megállapítására irányult, hogy az üzletszabályzatok nem váltak a szerződések részévé.

Negyedleges kereseti kérelmét arra alapította, hogy fizetési kötelezettsége a szerződésben

meghatározott ütemezés szerinti fix összeg mértékéig áll fenn.

Ötödleges keresetében fizetési kötelezettségének CHF LIBOR, illetve Euro EURIBOR kamattal történő megállapítását kérte és az alperes kötelezését a túlfizetésként jelentkező összeg visszafizetésére.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint az üzletszabályzatokban foglalt lehetőséggel élve a kölcsön-, illetve lízingszerződéseket képviselő útján kötötte, azokat **(személy 2. neve)** és **(személy 3. neve)**, mint ügyleti képviselők írták alá. Kiemelte, eltérő álláspont elfogadása esetén nevezettek álképviselőnek minősülnek, akiknek eljárását írásbeli nyilatkozatával utólag jóváhagyta. Hangsúlyozta, a Hpt. 210. § (2) bekezdése nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy az ügyleti kamatot számszerűen kellene megjelölni, másrészt az ott felsoroltak feltüntetésének hiányához a törvény nem rendeli a semmisség következményét. Hangsúlyozta, a perbeli lízingszerződésekre a THM rendelet nem vonatkozik, míg a kölcsönszerződések mindegyike százalékos formában is tartalmazza a THM megjelölését.

Véleménye szerint az üzletszabályzatokban szereplő szerződési kikötések a szokásos szerződési gyakorlattól nem térnek el, ezért a felperes alaptalanul hivatkozik a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésében foglaltakra.

Megítélése szerint a kamat mértéke az egyedi szerződések számszaki adatai alapján kiszámítható.

Kiemelte, a szerződések létrejöttét, illetve érvényességét nem befolyásolja az a körülmény, hogy a felek szolgáltatásai devizában nem kerültek meghatározásra, és miután nem fogyasztási kölcsönszerződésekről van szó, a kölcsönszerződéseknek nem tartalmi eleme a THM feltüntetése.

Hangsúlyozta, az árfolyamkockázat fennállása a deviza alapú szerződéseknél nem az általánostól eltérő kikötés, a tájékoztatási kötelezettségnek nem kellett kiterjednie az árfolyamváltozás várható irányaira, előre nem látható mértékére, valószínűségére. Kiemelte, a felperes által hivatkozott indokok a szerződések megtámadásra nem adnak okot, a megtámadás egyebekben elkésett.

Az elsőfokú bíróság a 13. sorszám alatti végzésével a felperes fixen rögzített ütemezés szerinti elszámolásra vonatkozó kereseti kérelmét, mint meg nem engedett keresetváltoztatást a Pp. 146/A. § (1) és (4) bekezdésében foglaltakra utalással elutasította. A további kereseti kérelmeket ítéletével ugyancsak elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 1 500 000 Ft eljárási illetéket, míg az alperesnek 15 napon belül 3 000 000 Ft perköltséget. Előrebocsátotta, a perbeli szerződések közül három esetében az engedményezési szerződés nem került becsatolásra, ezért e szerződések tekintetében a felperes perbeli legitimációval nem rendelkezik. Határozatának indokolásában kifejtette, a peres felek között fogyasztóinak, illetve fogyasztásinak nem minősülő, zárt végű, deviza alapú lízing- és kölcsönszerződések jöttek létre. Megállapította, hogy az üzletszabályzatok a szerződések részévé váltak, azok felperes általi megismerhetőségét és elfogadását ugyanis igazolja az a körülmény, hogy utolsó oldalukat a felperes képviselője cégszerűen aláírta, azok mindegyik oldalát szignózta, átvételüket az egyes szerződésekbe foglalt írásbeli nyilatkozat is tartalmazza.

Rámutatott, a perbeli lízing- és kölcsönszerződések részét képező általános szerződési feltételek nem térnek el a szokásos szerződési gyakorlattól, ezért az alperest a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésében írt kötelezettség nem terhelte.

Egyetértett az alperes azon álláspontjával, hogy a Hpt. 47. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezései az alperesre nem vonatkoznak, mivel nem minősül hitelintézetnek. Kifejtette, a szervezeti képviselet eltér az ügyleti képviselettől, ügyleti képviselőként a szervezeti képviselőtől származó együttes aláírást tartalmazó meghatalmazással harmadik személy egy személyben is eljárhat. A perbeli esetben az alperesi jogelőd képviseleti szerződéssel hatalmazta meg a **(S.) Kft.-t** szerződéskötésre, amely gazdasági társaság ezen ügyleti képviseleti jogosultságát delegálta **(személy 2. neve)**ra, illetve **(személy 3. neve)**ra, akik ügyleti képviselőként jártak el a szerződések megkötésénél,

mindezek alapján az alaki okra alapított érvénytelenséget nem találta megállapíthatónak.

Nem fogadta el azt a felperesi hivatkozást sem, miszerint a szerződések a kamat meghatározásának hiánya miatt a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe ütköznek. Kifejtette, a pénzügyi lízingszerződés Hpt. által rögzített definíciójában szereplő kamatrész nem azonos a Hpt. 2. sz. melléklet III/7. pontjában definiált kamatfogalommal. A lízingbevevő a lízingtárgy használatáért használati díjat, lízingdíjat köteles fizetni, így a lízingszerződés létrejötte szempontjából közömbös, hogy a lízingbeadó a lízingdíj használati díj részét miként állapítja meg, ennek során a lízingkulcsot hogyan kalkulálja. A lízingszerződés kölcsönelemet is tartalmaz, nem kizárt ezért, hogy a lízingbeadó a lízingdíj használati részének meghatározása során olyan lízingkulcsot alkalmazzon, amelyben valamilyen formában a lízingdíj tőkerészenek a kamatát is számításba veszi. Annak sincs akadálya, hogy ez a kamatelem referenciakamatként megjelölésre kerüljön a lízingszerződésben. A kamatmeghatározás hiánya azonban a lízingszerződést nem teszi létre nem jött megállapodássá. Rámutatott, a nem lakossági fogyasztási kölcsönszerződések esetén nem szükséges a kamatok, díjak költségek mértékét éves százalékos mértékben megjelölni, elegendő, ha a szerződésből azok meghatározhatóak. Álláspontja szerint a perbeli szerződések ennek a követelménynek megfelelnek, miután az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott összes törlesztőrészlet és a kölcsön tőkeösszegének különbözete megegyezik a teljes futamidőre vonatkozó összes kamattal, amelyből az üzletszabályzatban írt képlet alapján meghatározható a szerződéskötés napján érvényes ügyleti kamat évi %-os értéke is.

Megállapította, a szerződésekben az egyoldalú szerződésmódosítás csak az üzletszabályzat tekintetében került kikötésre, az árfolyamváltozás, valamint a referenciakamat változása nem jelent szerződésmódosítást, tehát a szerződések nem ütköznek a Hpt. 210. § (3) bekezdésébe sem. Utalt arra, önmagában e jogszabályhely megsértéséhez a törvény az érvénytelenség jogkövetkezményét nem fűzi, ezért az ettől eltekintve sem lenne megállapítható.

Kiemelte, miután a perbeli szerződések nem lakossági kölcsönszerződések, azokra nem kellett alkalmazni az ún. THM rendeletet, a lízingszerződésekben a THM nem is került feltüntetésre, így nem volt szükség arra, hogy az alperes felhívja a felperes figyelmét annak jellemzőire, azaz, hogy az nem tükrözi az árfolyam és a kamatkockázatot. Alaptalannak ítélte a felperes hivatkozását, miszerint őt az alperes félretájékoztatta a THM mutatóról, ezáltal őt tévedésbe ejtette, illetve megtévesztette. Kiemelte, a felperes is a gazdasági élet professzionális résztvevője, akivel szemben ugyancsak fokozott az elvárás a szerződési feltételek áttanulmányozása, a kockázati tényezők elemzése tekintetében, így tisztában kellett lennie a deviza alapú szerződéses konstrukció lényegével, az abban rejlő kockázatokkal.

Kifejtette, a mértékadó devizanem CHF, illetve euró rendelkezés annak kifejezése, hogy a felek deviza alapú szerződést kötöttek, ezért az a 6/2013. PJE határozat alapján nem tekinthető érvénytelennek.

Rámutatott, az árfolyamkockázat ismertetését, annak a törlesztő részletekre gyakorolt hatását tartalmazó kockázatfeltáró nyilatkozat kiállítása a lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén terheli a pénzügyi intézményt, a felperes nem minősül ilyennek, ezért a szerződéseknek nem kellett tartalmazniuk kockázatfeltáró nyilatkozatot. Egyes üzletszabályzatok ennek ellenére tartalmaznak tájékoztatót a kettős árfolyamkockázatról, míg mások nem, ennek elmaradása azonban a 6/2013. PJE 3. pontjában foglaltak szerint a szerződések érvényességét nem érinti, miután a tájékoztatósi kötelezettségnek nem kell kiterjednie az árfolyamváltozás várható irányára, az előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére.

Kifejtette, az árfolyamrés tisztességtelenségére vonatkozó rendelkezés érvénytelensége annak eredményes megtámadása esetén állapítható meg, az alperes azonban megalapozottan hivatkozott a megtámadás elkészttségére.

Mellőzte a kölcsönszerződések CHF LIBOR, illetőleg Euro EURIBOR kamatokkal történő elszámolását, miután megállapította, hogy a mértékadó kamatláb nem azonos az ügyleti kamattal.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte az alábbiakban írt eshetőleges kérelmei szerint:

1. Kérte annak megállapítását, hogy a perbeli lízing- és kölcsönszerződések nem jöttek létre;

2. Az esetlegesen létrejött szerződések érvénytelenek.

E kérelmeihez kapcsolódóan kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 6 888 443 Ft és annak részösszegei után meghatározott késedelmi kamat megfizetésére.

3. Az üzletszabályzatok nem váltak a szerződések részévé.

4. Fizetési kötelezettsége nem változó, a szerződésben meghatározott fizetési ütemezés szerinti fix összeg visszafizetésére köteles. Erre tekintettel kérte az alperest 10 986 803 Ft és az egyes szerződésekhez kapcsolódó részösszegek késedelmi kamatának megfizetésére kötelezni.

5. Kérte az alperes kötelezését az üzletszabályzatokban megadott mértékadó kamatlábbal (CHF LIBOR, Euro EURIBOR) történő elszámolásra, valamint az árfolyamrés tisztességtelenségnek a megállapítását. Kérte ennek alapján, kötelezze a bíróság az alperest 55 018 616 Ft és késedelmi kamata megfizetésére.

Másodlagosan fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítására irányult.

Harmadlagosan kérte az elsőfokú bíróság által megítélt perköltség összegének mérséklését.

Jogorvoslati kérelmének indokai az alábbiak szerint foglalhatók össze:

- Egyetértett az elsőfokú ítélet azon megállapításával, hogy a felek zárt végű pénzügyi lízingszerződéseket, illetve kölcsönszerződéseket kötöttek egymással. Álláspontja szerint az előbbieket hitelügyletnek minősülnek, amelyekre a Hpt. kógens rendelkezései az irányadóak. Idézte a pénzügyi lízing Hpt. szerinti fogalmát, hangsúlyozta, hogy annak nélkülözhetetlen tartalmi eleme a lízingbeadó részéről a lízingtárgy tulajdonjogának megszerzése, a Ptk. 117. § (2) bekezdése alapján pedig az ingó dolog esetén a tulajdonszerzéshez szükséges a dolog tényleges birtokban tartása is. Érvelése szerint a perbeli ügyekben a lízingtárgyak nem kerültek az alperes birtokába, így részben ezért nem szerezhette meg azok tulajdonjogát, részben arra figyelemmel, hogy a vételárat nem kizárólag az alperes, hanem a felek közösen fizették meg. Kifejtette, miután az alperes a lízingtárgyak tulajdonjogát nem szerezte meg, azokat nem adhatta a felperes birtokába, így lízingbe sem, ezért a szerződések nem jöttek létre.

- A kölcsönszerződéseket illetően továbbra is arra hivatkozott, hogy azok nem tartalmazzák a Hpt. 210. § (2) bekezdésében írtakat, ezért azok nem jöttek létre.

- Hangsúlyozta, az elsőfokú ítélet megállapításával szemben a kölcsönszerződések és az üzletszabályzatok alapján az induló éves ügyleti kamatmérték nem állapítható meg, a fizetendő törlesztő részletek ugyanis a tőke és a kamat összegén túl az árfolyamrést és a Casco biztosítás díját is tartalmazzák. Ugyanezen okból a szerződéseket érvénytelennek is tekintette.

- A lízingszerződések tekintetében ugyancsak hivatkozott azok Hpt. 210. § (2) bekezdésébe ütközésére, álláspontja szerint a pénzügyi lízing hitelügylet, amely a kölcsönszerződéssel esik egy tekintet alá. Előadta, a lízingtárgyat a lízingbevevő könyveiben kell nyilvántartani, ezért kizárt, hogy a lízingtárgy után használati díjat kelljen fizetnie. Kiemelte, a Hpt. fogalom-meghatározása szerint a lízingdíj összetevője a tőke és a kamatrész. Mindebből pedig azt a következtetést vonta le, hogy a Hpt. 210. § (2) bekezdésében írt kamat megegyezik a pénzügyi lízing fogalom-meghatározásában szereplő kamatrésszel. A szerződések érvénytelenségét eredményező hiányosságként hivatkozott arra, hogy a kamaton túl a lízingszerződések - az üzletszabályzatokban rögzítettekkel ellentétben - nem tüntetik fel a költségeket és díjakat, és ezeket a mindenkor hatályos hirdetmények sem tartalmazzák.

- Fenntartotta az alaki hibára vonatkozó álláspontját. Hangsúlyozta, a szerződéseket az azokat aláíró

személy a (S.) Kft. törvényes képviselőjeként írta alá, ezért aláírásának tartalmaznia kellett volna a (S.) Kft. bélyegzőjét, és fel kellett volna tüntetni azt is, hogy az alperes nevében és helyette írja alá a szerződéseket. Érvelése szerint az alperes részéről joggal való visszaélést valósít meg, hogy a per megindítását követően hagyta jóvá a képviselő nyilatkozatát.

- A szerződések érvényességét érintő kérdés álláspontja szerint az, hogy a (S.) Kft. rendelkezett-e a PSZÁF engedélyével. Hangsúlyozta, a szerződéseket aláíró személy ún. „a” típusú ügynök volt, aki a Hpt. szerint önállóan kötelezettséget vállalhatott, ehhez azonban a PSZÁF engedélyére volt szükség.

- Hivatkozása szerint az alperes a Kúria 6/2013. PJE határozatában rögzített tájékoztatási kötelezettségét nem teljesítette.

- Érvelése szerint az üzletszabályzatok nem váltak a szerződések részévé, e dokumentumokat csak a szerződéskötéskor láthatta, azokat nem tudta áttanulmányozni, a szerződéskötéskor gazdasági kényszerhelyzetben volt.

- Változatlan álláspontja szerint a szerződések a lízing- illetve kölcsönszerződésekre vonatkozó szokásos szerződési gyakorlattól eltérő feltételeket tartalmaznak (így pld. az árfolyamkockázat, az árfolyamrás, a mértékadó devizanem kitételek „kamatváltozás I., II., III.” kitételek stb.), ezért azok tekintetében az alperesnek a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése alapján kellett volna eljárnia, ami nem történt meg.

- Érvelése szerint a tájékoztatás és a kockázatfeltárás hiánya miatt megalapozatlan a mértékadó devizanem CHF, illetve euró szerződési feltétel megtámadása.

- A fix rögzített fizetési kötelezettség kapcsán utalt arra, a törlesztő részletek megfizetésére vonatkozó rendelkezéseket a törlesztési ütemező tartalmazza, amely az egyedi kölcsön- illetve lízingszerződések része. Az alperes a hátrányára a szerződés feltételeit nem változtathatta meg, így a törlesztő részletek módosítására sem volt joga. Álláspontja szerint az üzletszabályzatban meghatározott kamatváltozásokra vonatkozó rendelkezéseket az egyedi szerződésben a felek felülírták és a Ptk. 205/C. §-a alapján az egyedi szerződésben rögzítettek váltak a szerződés részévé.

- A fentiekől eltérő álláspont elfogadása esetén megítélése szerint a fizetési kötelezettségét az általános szerződési feltételeket tartalmazó üzletszabályzatok és az egyedi lízingszerződések, valamint kölcsönszerződések egyértelműen határozzák meg. Ennek alapján a mértékadó kamatláb a CHF LIBOR, illetve az euro EURIBOR. Egyéb meghatározás hiányában az elszámolás ennek figyelembevételével történhet. Utalt arra, az árfolyamváltozás esedékessége, illetve értéknapja sem az egyedi szerződésekben, sem az üzletszabályzatokban nem került egyértelműen rögzítésre, ezért az nem terhelhető rá.

- Álláspontja szerint az árfolyamrás alkalmazása tisztességtelen, ebből következően semmis. Kifogásolta, hogy annak mértékét sem az üzletszabályzatok, sem a hirdetmények nem tüntették fel. Ellenkező álláspont elfogadása esetén az erre vonatkozó szerződési feltétel tévedés, megtévesztésre alapított megtámadására hivatkozott.

- Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítási indítványainak nem adott helyt, részletesen indokolta, hogy a bizonyítás lefolytatása miatt nem mellőzhető.

- Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését megalapozó eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság által nyújtott tájékoztatás nem felel meg a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat tévesen értékelte és jogszabálysértő módon mellőzte a bizonyítási indítványai teljesítését.

- Álláspontja szerint a megítélt perköltség összege eltúlzott, figyelemmel arra is, hogy az alperest a jelen perbeli jogi képviselője számos hasonló jogalapú ügyben képviseli, ebből következően az egyes ügyekben egyre kevésbé kell érdemi tevékenységet kifejtenie.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Mindenben fenntartotta az elsőfokú eljárásban előterjesztett védekezését, kiemelve, hogy az elsőfokú bíróság

ítéletének indokaival maradéktalanul egyetért.

A fellebbezés **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítélet tábla az annak alapján hozott érdemi döntésével és nagyjából annak kifejtett indokaival is egyetért. Kiemelendő, a fellebbezési eljárás során - ahogyan az elsőfokú eljárásban is - csak azok a kölcsön- és lízingszerződések voltak vizsgálhatók a keresetben részletezett érvénytelenségi okokkal összefüggésben, amelyek tekintetében az engedményezés tényét igazoló megállapodás csatolásra került, a felperes ugyanis csak ezek vonatkozásában rendelkezik perbeli legitimációval, ennek hiányában a más szerződő felek között létrejött szerződésből eredő igényeket nem érvényesítheti. A felperes az elsőfokú bíróság felhívása ellenére a per tárgyává tett szerződések közül 3 szerződést illetően okiratot nem bocsátott a bíróság rendelkezésére, ezért az engedményezés igazolásának hiányában az elsőfokú ítéletben megjelölt szerződéseket érintő felperesi kifogások nem voltak vizsgálhatók.

Egyebekben a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az ítélet tábla az alábbiakat emeli ki:

Az ítélet táblának mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy történt-e az elsőfokú eljárásban olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely az ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú eljárás megismétlését teszi szükségessé.

A bíróságot a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján terhelő tájékoztatási kötelezettség a bizonyításra szoruló tényekre, a bizonyítási teherre, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeire terjed ki. A felperes fellebbezésében nem jelölte meg, hogy álláspontja szerint milyen ténykérdés tekintetében mulasztotta el az elsőfokú bíróság a tájékoztatási kötelezettségét. Megállapítható ugyanakkor, hogy az elsőfokú eljárás során egyetlen vitás ténykérdés merült fel, nevezetesen az, hogy a szerződéseket aláíró személyek rendelkeztek-e meghatalmazással, illetve szervezeti képviseleti joggal. Az alperes az ezzel kapcsolatos okirati bizonyítékokat csatolta, azok alapján a továbbiakban jogkérdés volt annak eldöntése, hogy a felperes megalapozottan hivatkozott-e az alaki hibára, illetve a szerződéseket aláíró személyek képviseleti jogosultságának hiányára, mint semmisségi okra. Nem volt olyan egyéb ténykérdés, aminek kapcsán a bizonyítási kötelezettségről az elsőfokú bíróságnak tájékoztatnia kellett volna a feleket, így e tekintetben mulasztás sem terheli.

A Pp. 3. § (4) bekezdése szerint a bíróság a bizonyítási indítványhoz, illetve a bizonyítást elrendelő határozatához nincs kötve. A bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását (kiegészítését, megismétlését), ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen.

E jogszabályi rendelkezés alapján tehát a bíróság dönt arról, hogy az ügyben bizonyítandó releváns tények mennyiben indokolják a fél által indítványozott bizonyítás elrendelését. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően szabadon dönthetett arról, hogy a felek által felajánlott bizonyítás lefolytatását szükségesnek ítéli-e, a felajánlott bizonyítás mellőzése eljárási szabálysértésként nem értékelhető, e tekintetben az ítélet tábla csak azt vizsgálhatta, hogy a tényállás feltáratlansága és ebből következően az ítélet megalapozatlansága miatt indokolt-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján. A fentebb kifejtettek szerint a perbeli jogvita elbírálása során az elsőfokú bíróságnak - az alaki hibára alapított érvénytelenségi ok körében lefolytatott bizonyítástól eltekintve - az egyébként rendelkezésre álló adatok alapján jogkérdésben kellett döntenie, ezért helytállóan állapította meg, hogy a felperes által felajánlott bizonyítás lefolytatása szükségtelen, és azt megalapozottan mellőzte.

Mindezekre tekintettel nincs olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely akadályát képezné az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatának. Ennek során az ítéletábrának mindenekelőtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú ítélet felülbírálatára milyen körben kerülhet sor.

A felperes fellebbezési kérelemként az elsőfokú eljárásban 2015. január 19. napján 6. sorszám alatt előterjesztett keresetváltoztatásában arra az esetre, ha a szerződések érvényesen létrejöttek és az üzletszabályzatok a szerződések részévé váltak, kérte a fixen rögzített fizetési ütemezés szerinti elszámolást. Az elsőfokú bíróság a 13. sorszámú végzésével az előterjesztett keresetváltoztatást elutasította arra alapítottnak, hogy a felperes azt az alperes érdemi ellenkérelmének előadását követő 30 napon túl terjesztette elő. Az ítéletábra egyetért az elsőfokú bíróság döntésével az alábbiakban részletezettek szerint.

Keresetváltoztatás alatt a keresetnek a per tárgyát képező elemei - vagyis a keresettel érvényesített jog, az annak alapját képező tényállás, és a kereseti kérelem - bármelyikének megváltoztatását kell érteni. Nem keresetváltoztatás az, ha a felperes a keresettel érvényesített jog megváltoztatása nélkül annak megalapozására újabb tényeket hoz fel, vagy a felhozottakat kiigazítja. Nincs tehát akadálya annak, hogy a felperes kereseti kérelme indokait további jogi érvekkel egészítse ki, és ezek alátámasztásául akár más bíróság által, más ügyekben kifejtett jogi álláspontra is hivatkozhat.

Jelen esetben a felperes az alperes érdemi ellenkérelmének előadását követő 30 napon túl terjesztette elő a fix összegű törlesztő részletek alapján történő elszámolásra irányuló kereseti kérelmét. A felperes e kereseti kérelmében az elszámolásra, illetve az alperes marasztalására irányuló igényét nem a szerződések létre nem jöttére vagy érvénytelenségére alapította, hanem az érvényes szerződések alapján, lényegében az alperes szerződésszegésére hivatkozással kérte a számításai szerint tartozatlanul fizetett összegek visszafizetésére kötelezni az alperest. Mindezek alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősül a felperes e kereseti kérelme.

Az ítéletábra mindenben osztja az elsőfokú bíróságnak a szerződések alaki hibára alapított érvénytelenségével kapcsolatos álláspontját és annak kifejtett indokait, azt megismételni nem kívánja, csupán visszautal arra. Az elsőfokú eljárásban előadottakon túl a felperes fellebbezésében hivatkozott arra is, hogy **(személy 2. neve)** és **(személy 3. neve)** aláírása alakilag hibás, mert annak tartalmaznia kellett volna a **(S.)** Kft. bélyegzőjét, és fel kellett volna tüntetnie azt is, hogy az aláíró az alperes nevében jár el és helyette írja alá a szerződést. A felperes érvelése téves. Az írásbeliséghez kötött és képviselő közreműködésével létrejött szerződés a képviselő útján eljáró szerződő fél aláírása szempontjából alakilag érvényes, ha a szerződést tartalmazó okiratból kitűnik, hogy a megállapodást ténylegesen aláíró személy nem a saját nevében, hanem az okiratban megjelölt szerződő fél nevében és képviselőként jár el. Szükség esetén az aláíró természetes személy képviselői jogosultságának igazolása során vizsgálendő, hogy képviselői jogát kitől és milyen formában származtatja. Nem szükséges azonban, hogy a képviselői jogosultság keletkezésének láncolata magából a képviselő útján kötött szerződést tartalmazó okiratból kitűnjön (BDT2014. 3133). Mindezek figyelembevételével **(személy 2. neve)** és **(személy 3. neve)** aláírása az alperes bélyegzőjének együttes használatával egyértelműen igazolja, hogy nevezettek az alperes nevében és képviselőként jártak el.

A PSZÁF engedélyének hiányával kapcsolatos hivatkozás szintén alaptalan.

A Hpt. 2. számú melléklet I. fejezet 12. pontja a pénzügyi szolgáltatás közvetítésére irányuló ügynöki tevékenységnek 2 formáját különböztette meg azzal, hogy az a) alpont szerinti ügynöki tevékenység végzését a Felügyelet engedélyéhez kötötte, míg a b) alpont szerint minősülő ügynöki tevékenység kapcsán csupán bejelentési kötelezettséget írt elő (Hpt. 3. § (9) bekezdés). Az ítéletábra

szükségtelennek találta annak vizsgálatát, hogy a perbeli szerződések megkötésénél eljár kft. milyen típusú ügynöki tevékenységet végzett az alperes számára, s hogy ehhez képest ez a tevékenység bejelentési vagy engedélyezési kötelezettség alá esett. A Ptk. 200. § (2) bekezdése szerint ugyanis az a szerződés semmis, amely jogszabályba ütközik, kivéve ha ahhoz a jogszabály más jogkövetkezményt fűz. A következetes bírói gyakorlat szerint a más jogági szabályokat sértő szerződés a polgári jog szempontjából akkor érvénytelen, ha a más jogági törvény kifejezetten rögzíti, hogy az adott jogi norma megsértése egyúttal a szerződés érvénytelenségét is okozza, vagy ha ez a törvény értelmezéséből, az összes körülményből nyilvánvaló módon megállapítható (eBDT2006. 1450, eBDT2000. 97). A Hpt. sem a Felügyelet részére történő bejelentés, sem a Felügyelet engedélyének hiányában végzett ügynöki tevékenység keretében kötött polgári jogi szerződésekhez nem fűzte a semmisség jogkövetkezményét, így a bejelentés vagy az engedélykérés elmulasztása legfeljebb felügyeleti intézkedést vonhatott volna maga után, de nem eredményezi az alperes által kötött szerződések érvénytelenségét.

A fentiekben kifejtettekkel egyező indokok alapján nem minősülnek a perbeli szerződések érvénytelennek amiatt, ha az alperes esetlegesen engedély nélkül végzett biztosításközvetítői tevékenységet.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a peres felek között deviza alapú zárt végű pénzügyi lízingszerződés, valamint ugyancsak deviza alapú kölcsönszerződések jöttek létre. A felperes a lízingtárgy lízingbeadó általi megszerzésének, birtokba vételének hiányára, valamint a vételár egy részének általa történt kifizetésére vonatkozó érvelésével azt kívánta alátámasztani, hogy a felek a lízingszerződésnek nevezett megállapodásaikkal is kölcsönügyleteket kötöttek. Ennek azonban ellentmond a saját jogi okfejtése is. Mindezen túl semmilyen peradat nem utal arra, hogy az alperes a lízingtárgyak tulajdonjogát a jelen szerződések megkötését megelőzően nem szerezte meg. A felperes maga sem állította, hogy a szerződéskötés óta eltelt hosszú idő alatt az alperesen kívül bárki tulajdonosi jogokat kívánt volna gyakorolni a birtokában lévő eszközök tekintetében, továbbá azt sem, hogy a lízingtárgyak tulajdonjogát a szállítóval kötött adásvételi szerződés alapján ő maga szerezte meg.

Az adásvétel dolog tulajdonjogának pénz ellenében történő átruházása (Ptk. 365. §). Az adásvételi szerződésből az eladónak kötelezettsége keletkezik az adásvétel tárgyát képező dolog tulajdonjogának átruházására, és a vevő birtokba bocsátására, a vevőnek pedig a dolog átvételére és a vételár megfizetésére. Adásvétel jogcímén történő tulajdonszerzésnek a vételár kifizetése tehát nem feltétele, továbbá az sem, hogy a vételár teljes egészében a vevő pénzeszközeiből kerüljön kiegyenlítésre. A birtokba adás pedig nemcsak a dolog tényleges fizikai átadásával történhet meg, hanem oly módon is, hogy a vevő rendelkezése folytán harmadik személy - jelen esetben a lízingbevevő - veszi át a dolgot az eladótól.

A fellebbezésben felsorakoztatott érvek tehát nem alkalmasak annak cáfolatára, hogy a felek között létrejött jogügylet pénzügyi lízingszerződésnek minősülne.

Itt utal az ítéletábra arra, a perbeli szerződések tartalmát nem csupán az egyedi szerződések, hanem - ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította - a szerződések részét képező, a tényállásban megjelölt üzletszabályzatok határozzák meg.

Az egyedi szerződésekhez csatolt - a felperes törvényes képviselőjének aláírását tartalmazó - üzletszabályzatok a szerződések részévé váltak, az ítéletábra maradéktalanul osztja az elsőfokú bíróság ezt érintően kifejtett álláspontját.

Az üzletszabályzat PSZÁF, mint felügyeleti szerv esetleges jóváhagyásának hiánya pedig nem feltétele annak, hogy az általános szerződési feltételeket tartalmazó adott üzletszabályzat a szerződés révészévé váljon.

Mindezek előrebocsátása után a perbeli lízingszerződés, valamint kölcsönszerződések létrejöttére, illetve érvénytelenségére vonatkozó felperesi hivatkozások kapcsán az ítélet tábla a következőkre kíván rámutatni:

Téves a felperesnek az az álláspontja, amely szerint a perbeli szerződések a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (a továbbiakban: Hpt.) szerződéskötés időpontjában hatályos 210. § (2) bekezdésében előírt kötelező tartalmi elemek egyértelmű meghatározásának hiánya miatt létre nem jött szerződések. A Hpt. 210. § (2) bekezdése szerint a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt. Lényeges ugyanakkor, hogy a Hpt. 3. § (1) bekezdése a pénzügyi szolgáltatások széles körét nevesíti, amelyek között több is szerepel, amely szolgáltatásokra irányuló szerződéseknek a Hpt. 210. § (2) bekezdésében felsoroltak nem lényeges tartalmi elemei, sőt egyes pénzügyi szolgáltatások esetén - mint például a 3. § (1) bekezdés j) pontjában írt letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás, vagy az m.) pont szerinti készpénzáttétel - azok jellegénél fogva a kamat, mint az idegen pénz használatáért járó díj kikötése kizárt. Ebből következően a Hpt. 210. § (2) bekezdésének helyes értelmezése szerint a kamat, díj és költség szerződésben történő egyértelmű meghatározásának követelménye azt jelenti, hogy ha az adott pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésnek lényeges tartalmi eleme a kamat, költség vagy díj, de abban a felek nem állapodtak meg, a szerződés nem jön létre (Ptk. 205. § (2) bekezdés). A pénzügyi lízingszerződésnek azonban - az alábbiakban részletezettek szerint - nem lényeges eleme sem a kamat, sem a díjak vagy a költségek, így ezek szerződésben való feltüntetésének hiánya a pénzügyi lízingszerződés létrejöttét nem érinti.

A pénzügyi lízingszerződés a jelen perben alkalmazandó 1959. évi IV. tv.-ben (a továbbiakban: Ptk.) nem szabályozott atipikus szerződés, amely az adásvételi (részletvétel), a pénzkötelmek (hitelviszony) és a használati kötelmek tényállási elemeit egyaránt hordozza. A lízingbeadó a lízingtárgy tulajdonjogát - a későbbi lízingbevevő választása szerint - adásvételi szerződéssel megszerzi, a beszerzési vételárat kiegyenlíti, majd a megkötött lízingszerződés alapján köteles a lízingtárgyat tartós, határozott időre a lízingbevevő használatába adni, a lízingbevevő pedig ezért időszakonként visszatérően lízingdíjat fizetni. A lízingbeadó a dolog beszerzési árát a lízingkulcs (lízingszorzó) alkalmazásával megnöveli, és az így kalkulált lízingdíjat a tartós használat időtartama alatt a lízingbevevő időszakonként visszatérően lízingdíj részletek formájában fizeti, majd a futamidő leteltével a lízingtárgy tulajdonjogát (maradványértéken) a lízingbeadótól megszerzi (BDT2007. 155, EBD2013. G.9.). Mivel a tartós futamidő alatt a dolog a lízingbevevő használatába kerül, a lízingdíj valójában két különböző szolgáltatás együttes ellenértékeként jelenik meg: egyfelől a beszerzési ár törlesztéseként, másfelől használati díjként. Polgári jogi szempontból tehát a pénzügyi lízingszerződés lényeges tartalmi eleme a lízingtárgy, amelyet a lízingbeadó a lízingbevevő részére használatba ad, valamint a lízingbevevő által ellenszolgáltatásként fizetendő lízingdíj. Bár a perbeli jogvita tekintetében nem irányadó, megjegyzendő, hogy a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. V. tv. 6:409. §-a - amely már külön szerződéstípusként szabályozza a pénzügyi lízingszerződést - ugyancsak ezt a két tényezőt határozza meg a pénzügyi lízingszerződés lényeges tartalmi elemeként. Ennek megfelelően a pénzügyi lízingszerződés létrejöttéhez szükséges és egyben elegendő, ha a felek megállapodása a lízingtárgyra és a lízingdíjra kiterjed.

Mindennek nem mond ellent a pénzügyi lízing fogalmának a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. tv. (a továbbiakban: Hpt.) 2. számú melléklete értelmező rendelkezései I.11. pontjában rögzített meghatározása. E szerint pénzügyi lízing az a tevékenység, amelynek során a lízingbeadó ingatlan vagy ingó dolog tulajdonjogát, illetve vagyoni értékű jogot a lízingbevevő megbízása szerint abból a célból szerzi meg, hogy azt a lízingbevevő határozott idejű

használatába adja oly módon, hogy a lízingbevevő könyveiben kerül kimutatásra. A használatba adással a lízingbevevő jogosultságot szerez arra, hogy a szerződésben kikötött időtartam lejártával a lízingdíj teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részének, valamint a szerződésben kikötött maradványérték megfizetésével a dolgon ő vagy az általa megjelölt személy tulajdonjogot szerezzen. A felek a szerződésben kötik ki a lízingdíj tőkerészét - amely a lízingbe adott vagyontárgy vagyoni értékű jog szerződés szerinti árával azonos, valamint kamatrészét és a törlesztésének ütemezését. A fentiek szerint a Hpt. a pénzügyi lízing ellenszolgáltatásaként meghatározott lízingdíjat a teljes tőketörlesztő és kamattörlesztő részletek összegében határozza meg. Az itt szabályozott kamatrész azonban - ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította - nem azonos a Hpt. értelmező rendelkezések III.7. pontjában foglalt kamattal, amely szerint a kamat az adós által a kölcsönnyújtónak (betételhelyezőnek) az elfogadott betét vagy az igénybe vett kölcsön használatáért, kockázatáért fizetendő, a betét vagy a kölcsönösszeg százalékában meghatározott, időarányosan térítendő (elszámolandó) pénzösszeg vagy egyéb hozadék. A lízingszerződésnél ugyanis a lízingbevevő nem pénzösszeget kap időleges használatba, hanem a lízingtárgyat, amelynek használatáért nem kamatot, hanem használati díjat (lízingdíjat) köteles fizetni, így a lízingdíj Hpt. 2. számú melléklete I.11. pontja szerinti „kamatrésze” alatt ténylegesen a lízingdíj használati díj része értendő.

Nem vonható tehát kétségbe az a felperesi előadás, miszerint a pénzügyi lízingszerződés egyfajta hitelügylet, amely a hitelelemeken túlmenően - a fent kifejtettek szerint - az adásvételi és a használati kötelmek jegyeit is hordozza. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ezeknek a szerződéstípusoknak valamennyi eleme egyben a pénzügyi lízingszerződésnek is kötelező tartalmi elemei. Miután a lízingszerződés kölcsönelemeket is tartalmaz, nem kizárt, hogy a lízingbeadó a lízingdíj használati díj részének meghatározása során olyan lízingkulcsot (lízingszorozót) alkalmazzon, amelyben valamilyen formában a lízingdíj tőkerészének a kamatát is számításba veszi. Annak sincs továbbá akadálya, hogy ez a kamatelem referencia kamatként megjelölésre kerüljön a lízingszerződésben, mint olyan tényező, amelynek változása maga után vonja a lízingdíj használati részének változását és ezáltal a törlesztő részletek futamidő alatti módosulását. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy a polgári jogi értelemben vett kamat a szerződésnek nem tartalmi eleme, ezért a kamatmeghatározás hiányában a lízingszerződés nem minősül létre nem jött megállapodásnak (BDT2015. 3328).

A perbeli lízingszerződés a létrejöttéhez szükséges - fent kifejtettek szerinti - tartalmi elemeket rögzíti: tartalmazza az összes lízingdíj összegét, amely magában foglalja a tőketartozást, és a lízingtárgy használati díját. Az, hogy az alperes a lízingdíj meghatározása során milyen lízingkulcsot alkalmazott, a szerződés létrejötte és érvényessége szempontjából irreleváns. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az üzletszabályzatoknak a mértékadó kamatlábra, a mértékadó kamatláb hatályos referencia értékére, a „Kamatváltozás I.”-re és a lízingdíjak mértékadó kamatláb változásától függő, lízingbeadó általi megváltoztathatóságára vonatkozó rendelkezéseiből kitűnően a perbeli esetben az alperes a lízingdíj meghatározásakor kamatelemet is kalkulált, mégpedig a svájci frank LIBOR (euró EURIBOR) kamatát, mint változó kamatot.

Téves az a felperesi álláspont is, miszerint a perbeli kölcsönszerződések a kamat egyértelmű meghatározásának hiánya miatt a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe ütköznek, és ez okból érvénytelenek. Amint arra az elsőfokú bíróság is helyesen rámutatott, az egyértelmű meghatározottság követelménye nem jelenti azt, hogy a kamatot számszerűen vagy százalékos mértékben kötelező megjelölni a szerződésben. A szerződésnek ez a tartalmi eleme akkor is egyértelműen meghatározottnak tekinthető, ha mértéke a szerződés részét képező üzletszabályzat és hirdetmény,

mint általános szerződési feltételek rendelkezéseit is figyelembe véve kiszámítható (BDT2015. 3330.I.). A perbeli kölcsönszerződések ennek a követelménynek megfelelnek, rendelkezéseikből kitűnik a felperest terhelő ügyleti kamat mértéke. A szerződésekhez tartozó üzletszabályzatok egy része rögzíti azt a matematikai képletet, amely alapján a kamatszámítás történik. A képlet az egyes tényezőinek magyarázatát is feltünteti, így az egyedi szerződés adatai és a képlet alapján középszintű matematikai tudással kiszámítható az induló ügyleti kamat mértéke azzal, hogy - eltérő szerződési rendelkezés hiányában - az induló kamatláb a mértékadó kamatláb szerződéskötés időpontjában fennálló értéke. Az ügyleti kamat futamidő alatti változása ugyancsak megállapítható, az ott írtak ugyanis tartalmazzák a mértékadó kamatláb, azaz a referencia kamat megjelölését, annak közzétételi helyét, valamint az adott időpontban hatályos értékét. A mindenkori kamat a tőke, a kamatláb és az időtényező szorzataként naprakészen kiszámítható. Kétségtelen, hogy mind az induló kamat %-os értékének kiszámítása, mind a kamatláb változásának nyomon követése szükségessé teszi a szerződés rendelkezéseinek, köztük az üzletszabályzatban rögzített feltételeknek az ismeretét, és a referencia kamat alakulásának követését a Reuters Monitor megfelelő oldalának figyelemmel kísérésével. Ennek esetleges nehézségeire, bonyolultságára, az ehhez szükséges ismeretek hiányára azonban a felperes megalapozottan nem hivatkozhat. A felperes ugyanis gazdálkodó szervezet (Ptk. 685. § c) pont), s mint ilyen, a gazdasági, üzleti élet professzionális résztvevője, akitől elvárható, hogy a gazdasági tevékenységéhez kapcsolódó szerződéseinek megkötése során kellő megfontoltsággal járjon el, üzleti partnerei szerződési ajánlatait gondosan tanulmányozza át, mérje fel az ügyletkötésben rejlő kockázatokat, mérlegelje a szerződéssel együtt járó előnyöket és hátrányokat, végezzen gazdaságossági számításokat az általa igényelt szolgáltatás és a részéről teljesítendő ellenszolgáltatás összevetésével. Adott esetben - szükség esetén - szakember véleményének kikérését követően döntsön üzleti partnere szerződési ajánlatának elfogadásáról (BDT2015. 3300.).

Ezt meghaladóan rámutat az ítélőtábla arra, a kamatban való megállapodás hiánya - a fogyasztói, illetve fogyasztási kölcsönszerződésektől eltekintve - alapvetően nem a szerződés érvényességének, hanem létrejöttének a kérdését vethetné fel. A Ptk. 205. § (2) bekezdése értelmében ugyanis a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Visszterhes szerződés esetén mindenképpen lényeges tartalmi elem a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás meghatározása. Kölcsönszerződésnél - a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerint - a hitelező által nyújtott szolgáltatás a szerződésben meghatározott pénzösszeg adós rendelkezésére bocsátása, az adóst terhelő ellenszolgáltatás pedig a kölcsön összegének szerződés szerint visszafizetése. Ennek megfelelően a kölcsönszerződés létrejöttéhez a feleknek meg kell állapodniuk egyrészt a hitelező által folyósítandó kölcsön összegében, másrészt az adós visszafizetési kötelezettségében. Ez utóbbinak bankkölcsönszerződés esetén tartalmaznia kell a folyósított kölcsönösszeg kamatát is a Ptk. 523. § (2) bekezdése értelmében, ez azonban - a szerződési jog alapvetően diszpozitív jellegéből és a szerződési szabadság elvéből (Ptk. 200. § (1) bekezdés) következően - nem jelenti azt, hogy az ellenszolgáltatás a tőkén és a kamaton felül ne tartalmazhatna az adós részéről teljesítendő egyéb fizetési kötelezettséget is. Annak sincs akadálya, hogy a felek az ellenszolgáltatás mértékét egy összegben határozzák meg anélkül, hogy annak egyes elemeit számszerűen vagy %-os mértékben külön-külön megjelölnék (kivévelt jelentenek ebből a szempontból a fogyasztói, illetve fogyasztási kölcsön- és hitelszerződések, ahol a kamat éves százalékos mértékének szerződésben való feltüntetése nem mellőzhető az 1996. évi CXII. tv. 213. § (1) bekezdés c) pontja, illetve a 2009. évi CLXII. tv. 16. § (1) bekezdés 7. pontja értelmében). A jelen - nem fogyasztói és nem fogyasztási - szerződésekben a felek pontosan feltüntették a kölcsön összegét, és meghatározták a felperes által teljesítendő ellenszolgáltatást is akként, hogy megjelölték a visszafizetendő összes törlesztő részletet és azok összegét azzal, hogy a felperes egyedi szerződésben összegszerűen megjelölt fizetési kötelezettsége a futamidő alatt a svájci frank LIBOR kamata illetve az euró EURIBOR kamata mint referenciakamat, valamint a forint svájci frankhoz,

illetve euróhoz viszonyított árfolyama változásának függvényében módosulhat.

Az egyedi szerződések "mértékadó devizanem CHF, illetve Euro" kitétele azt fejezi ki, hogy svájci frank, illetve euró alapú szerződést kötöttek a felek, amely szerződéstípus nem érvénytelen (Kúria 6/2013. (XII. 16.) PJE számú jogegységi határozat 2. pont), ezért helyesen tekintette az elsőfokú bíróság a felperes e hivatkozását alaptalannak.

Téves a felperesnek az az álláspontja is, amely szerint a szerződések semmisségét eredményezi az a körülmény, hogy az alperes nem tájékoztatta őt az árfolyamváltozás lehetőségéről és annak a törlesztő részletekre, illetve a visszafizetendő tőkeösszegre gyakorolt hatásáról. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Hpt. 203. § (6) bekezdése az árfolyamváltozásból eredő kockázatról történő tájékoztatást a lakossági ügyfelek tekintetében írta elő a pénzügyi intézmények számára, a felperes viszont nem minősül lakossági ügyfélnek. Ezen túl, amint arra a Kúria rámutatott a 6/2013 Polgári jogegységi határozata 3. pontjához fűzött indokolásában, a tájékoztatási kötelezettség még a lakossági ügyfelek esetében sem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. Kiemelendő továbbá, hogy a fogyasztói, illetve fogyasztási szerződésnek nem minősülő hitelügyletek esetén nemcsak a szerződés általános feltételeit meghatározó pénzügyi intézmény, hanem az adós is a gazdasági, üzleti élet professzionális résztvevőjének tekintendő, akivel szemben fokozott elvárás a szerződés feltételeinek szerződéskötést megelőző gondos áttanulmányozása, a szerződésből eredő kockázatok elemzése. A perbeli szerződések esetén az „egyedi” szerződésekben rögzített „mértékadó devizanem a svájci frank, euró” kitétel már felismerhetővé tette a gazdasági tevékenysége körében szerződő felperes számára, hogy deviza alapú lízing- ill. kölcsönszerződéseket köt az alperessel, s miután ezek a szerződési konstrukciók a szerződéskötés idején már széles körben alkalmazásra kerültek a pénzügyi piacon, módjában állt tájékozódni annak lényegéről, az azzal járó előnyökről és az abban rejlő kockázatokról.

Emellett az üzletszabályzat rendelkezései alapján is képes lehetett értékelni az árfolyamváltozás rá nézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit.

Nem fogadta el az ítéltábla a felperesnek azt az érvelését sem, miszerint az üzletszabályzatoknak azok a rendelkezései, amelyek az árfolyamrész alkalmazására és a visszafizetési kötelezettség árfolyamváltozás függvényében történő módosulására vonatkoznak, eltérnek a szokásos szerződési gyakorlattól, és miután ezekről az alperes nem adott külön figyelemfelhívó tájékoztatást, ő (a felperes) pedig ezeket a rendelkezéseket nem fogadta el kifejezetten, azok a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése értelmében nem váltak a szerződés részévé. E tekintetben az ítéltábla visszaüt az elsőfokú ítélet ezzel kapcsolatos indokaira.

A felperes fellebbezési kérelemként fenntartotta azt a módosított keresete szerinti kérelmét, amely alapján kérte az alperes kötelezését az üzletszabályzatokban megadott mértékadó kamatlábbal (CHF LIBOR, Euró EURIBOR) történő elszámolásra, illetve az ilyen elszámolás mellett a javára mutató - és a fellebbezés kiegészítésében szerződésenként részletezett összegű - túlfizetés visszafizetésére. Ezt a kereseti, illetve fellebbezési kérelmét arra alapította, hogy ha a szerződés érvényes, az alapján az őt terhelő fizetési kötelezettség a lízingdíj tökerésze, azaz a lízingtárgyak beszerzési árának megfelelő összeg és annak a svájci frank Libor kamatának, illetve az euró Euribor kamatának megfelelő mértékű ügyleti kamata. A korábban már kifejtettek szerint azonban a lízingdíj nem egyenlő a lízingtárgy beszerzési ára CHF Libor (euro Euribor) kamatának megfelelő mértékű ügyleti kamattal növelt összegével. Ahogyan erre az ítéltábla a fentiekben már utalt, a perbeli lízing- és kölcsönszerződések az egyedi szerződésekben, valamint az üzletszabályzatokban

foglalt rendelkezésekből kitűnően ún. deviza alapú ügyletek. Ez azt jelenti, hogy az egyedi szerződésben megjelölt összes lízingdíj (összes törlesztő részlet) és a havi lízingdíjak (törlesztő részek) összege is tájékoztató jelleggel került meghatározásra, a felperes által fizetendő lízingdíj (törlesztő részlet) egyedi szerződésekben megjelölt mértékét módosította a CHF LIBOR kamatának, illetve az euró EURIBOR kamatának, továbbá a forint e devizákhoz viszonyított árfolyamának a futamidő alatti változása. A felperes fellebbezésében levezetett számítása során a terhére mutatózó árfolyamváltozást, mint többletfizetési kötelezettséget figyelmen kívül hagyta, így számítása már annak kiindulópontját illetően is téves. Ebből adódóan a felperes által kért tartalmú elszámolás nem felel meg a szerződés rendelkezéseinek, következésképp annak elvégzésére az alperes nem kötelezhető. Ugyanezen oknál fogva alaptalan a felperes fenti elszámolásra alapított marasztalásra irányuló keresete.

Alaptalanul kifogásolja a felperes az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését. A pertárgy értékére, a felperes keresetének sokrétűségére, az ügy bonyolultságára, az ehhez kapcsolódóan az alperesi képviselő által kifejtett tevékenység színvonalára és időigényességére tekintettel az elsőfokú bíróság által a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló perköltség eltúlzottnak nem tekinthető.

A kifejtettek tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes jogi képviseletével felmerült - az IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján megállapított, 55 018 616 Ft másodfokú perérték alapulvételével számított - másodfokú perköltségének a megfizetésére. Ugyancsak pervesztességére figyelemmel köteles megfizetni a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986 (VI. 26.) IM r. 13. § (2) bekezdése alapján a feljegyzett másodfokú eljárási illetéket.

S z e g e d , 2016. március 2.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró